

શ્રી મહાવીર જિનેન્દ્રાય નમઃ
શ્રી મણિપુદ્ગયાણુંદલ્લર્ષકર્પૂરામૃતસૂરિભ્યો નમઃ

પૂ. મુ. શ્રી હર્ષકીર્તિ કૃત

ચંદ્રલેખા ચોપાઈ

શ્રી શાલિભદ્ર સૂરિ કૃત

બુદ્ધિરાસો

મુ. શ્રી રમણિક વિ. કૃત

સિદ્ધાન્ત ચોપાઈ

૧૮૬

૦ સંપાદક ૦

ગઢવી રતુદાન રોહિયા

સ્વ

૦ પ્રકાશિકા ૦

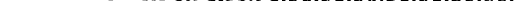
શ્રી હર્ષપુષ્પામૃત જૈન ગ્રંથમાલા

લાખાબાવળ-શાંતિપુરી (જી. જામનગર)

શ્રી હર્ષપુષ્પામૃત જૈન ગ્રંથમાલા ગ્રંથાંક-૧૮૬

શ્રી મહાવીર જિનેન્દ્રાય નમઃ

श्री भण्डि पुद्गल्यालुंढ-उर्षकपूराभृत सूरिब्ये। नमः

પૃ.મુ.શ્રી હર્ષકીર્તિ કૃત

ચંદ્રલેખા ચોપાઈ

श्री शाखिभद्र सूरि इत

ਭੁਇੰਗੀ ਸੀ

મુ. શ્રીરમણિક વિ. કૃત ચોપાઇ

—: સંપાદક :—

ગઢવી રતુદાન રોહડિયા

: સહાયક :

પૂ. આ. શ્રી વિજય જિનેન્દ્ર સૂ. મ.ના ઉપદેશથી

બાઉન્સ ગ્રીન જેન સંઘ-હાઉસ તથા મણિનગર

શ્વે. મૂ. જૈન સંઘ-અમદાવાદ.

: પ્રકાશિકા :

શ્રી હર્ષપુષ્પામૃત જૈન ગ્રંથમાલા

લાખાખાવળ-શાંતિપુરી (વાયા જામનગર) સૌ.

: પ્રકાશિકા :

શ્રી હર્ષપુષ્પામૃત જૈન ગ્રંથમાલા
લાખાબાવળ-શાંતિપુરી (સૌરાષ્ટ્ર)

વીર સં.	વિક્રમ સં.	સને	પ્રથમ આવૃત્તિ
૨૦૧૫	૨૦૪૫	૧૯૮૮	નકલ-એક હજાર

આભાર

અમારી ગ્રંથમાલા તરફથી આ ચંદ્રલેખા ચોપાઈ તથા બુદ્ધિરાસો તથા સિદ્ધાંત ચોપાઈ પ્રગટ કરતા આનંદ અનુભવીએ છીએ. ચંદ્રલેખા ચોપાઈ અને બુદ્ધિરાસો ગઢવી શ્રી રતુદાન રોહડિયાએ પૂ. આ. શ્રી વિજયજિનેન્દ્ર સૂરીશ્વરજી મહારાજની પ્રેરણાથી તૈયાર કરી આપ્યા છે.

આ પુસ્તક છપાવવા માટે પૂ.આ. શ્રી વિજયજિનેન્દ્ર સૂરીશ્વરજી મ.ના ઉપદેશથી શ્રી બાઉન્સ ગ્રીન જૈન સંઘ-લંડન તથા અમદાવાદ - મણિનગર શ્રવે. મૂ. જૈન સંઘે લાભ લીધો છે. તેની અનુમોદના કરીએ છીએ.

તા ૮-૧૧-૮૮
શાક મારકેટ સામે,
જામનગર

મહેતા મગનલાલ ચત્રભુજ
વ્યવસ્થાપક
શ્રી હર્ષપુષ્પામૃત જૈન ગ્રંથમાલા

અ પ ણુ

જૈન સાહિત્યના સમુદ્ધાર

અથે વરાહાવતાર

બનેલા

પૂ. શ્રી વિજયજિનેન્દ્ર સૂરીશ્વરજી

મહારાજને

સાદર.....

—રતુદાન રોહિયા

પ્રસ્તાવના

સાધુવરોએ સંસારી જનો માટે થઈ શકે એવો ભક્તિ માર્ગ પ્રબોધ્યો છે. એમાં સામાયિકનું મહત્વ સૌથી વિશેષ છે. તપસ્વી અને ત્યાગી એવા સાધુ ભગવંતોનું જીવન જ તપઃપુત્ર અને દર્શન માત્રથી સંસારના અધમ જીવોને ધર્માભિમૂખ કરનારું હોય છે. પણ એવા સાધુવરોનું પ્રદાન સંસારીજનો દ્વારા થાય છે. આ કારણે જ જેમને ત્યાં ત્યાગી તપસ્વીઓનો જન્મ થવાનો હોય એવાં સૌભાગ્યશાળી સંસારીઓના જીવનમાં તપ પ્રધાનતા પ્રગટાવવાનું કાર્ય સામાયિકાદિ કર્મો દ્વારા થાય છે. ચારણી સાહિત્યમાં તો કહેવાયું જ છે કે,

“ભલિયું વણુ ભલા, નરે કોઈ નીપજે ના”

એટલે કે તપસ્વી માતા-પિતા વગર તપસ્વી સાધુવરો જન્મતા નથી. વસ્તુતઃ સંતવરો સૌ પ્રથમ જન્મદાતા માતા-પિતાના સંસ્કાર ઝીલીને ત્યાગને પંથે આગળ વધે છે.

સામાયિક એ સંસારી શ્રાવકજનોનું એક પ્રકારનું તપ જ ગણવું ઘટે. આવા એ સામાયિકનો મહિમા મુનિવર હર્ષકીર્તિજીએ આ રસાળ કથામાં ગાયો છે. શૂષ્ક પણે પ્રબોધ લોકને ગળે નહિં ઉતરે એ વાત મુનિવર ખરાખર સમજ્યા છે. એથી એમણે પ્રબોધને વાર્તાના સાકર પડે વીંટીને આપણા હૃદય સોંસરો ઉતરી જાય એ રીતે કહ્યો છે.

ધર્મ જ તારક છે, એ વસ્તુ પ્રસ્થાપિત કરતી આ કથા એક રીતે નારીના આતુર્યની કથા છે. તો ખીજી રીતે પોતાને થયેલા અન્યાયનો આતુર્યપૂર્વક સામનો કરીને નરને નારાયણ બનાવનારી સ્નેહપૂર્ણા નારાયણીરૂપ નારીની આ કથા છે. એમાં કયાંય દ્વેષની ભાવના આપણને ચંદ્રલેખાના ચરિત્રમાં જોવા મળતી નથી. અન્યાયી રાજાને ચંદ્રલેખા સ્નેહપૂર્ણ રીતે સુધારે છે. આ રીતે ચંદ્રલેખા રૂપ પારસમણીના સ્પર્શે રાજા દલિત રૂપ લોહ કંચન બને છે. આ પ્રતાપ ચંદ્રલેખાનાં સામાયિક વૃત્તને કારણે શક્ય બન્યો એમ મુનિવર આપણને સમજાવે છે. અને એ રીતે તેઓ શ્રાવિકા બહેનો સામે ચંદ્રલેખા રૂપે એક આદર્શ ખડો કરે છે, અને સમજાવે છે કે વૈરથી વૈર સમતુ નથી પણ પતિત બનેલા પ્રેમથી દેવમાં પલટાઈ જાય છે. આ રીતે ભગવાન મહાવીરનો પ્રાણી માત્ર પર કરુણાનો સંદેશો આ કથામાં વણાઈ ગયેલો આપણે જોઈએ છીએ, [સ્નેહમૂર્તિ એવી કથા નાવિકા ચંદ્રલેખા પોતે તો તરે છે પણ સાથે પિતા અને પતિના કુળને પણ તારતી જાય છે. આ પ્રભાવ સામાયિક અને ભગવાન મહાવીરે પ્રબોધેલ પથનો છે.

વિ. સં. ૧૫૬૬માં રચાયેલ આ કૃતિની ભાષા સ્વર બાહુલ્યવાળી હતી. એથી એ ગાવામાં અનુકુળ નહીં પડે એવું જણાવીને પૂ. શ્રી જિનેન્દ્ર સૂરી-સ્વર મહારાજે ભાષાનું સરલીકરણ કરી નાખવાનું

કહેતાં એમના આદેશાનુસાર કૃતિની ભાષાને સરલ બનાવી છે. અને નીચે પાઠ્યપિપમાં કઠીન શબ્દોના અર્થો આપ્યા છે. આ રીતે આ પુસ્તક લોક લોગ્ય બનાવ્યું છે.

શ્રદ્ધા છે સૌને આ ગ્રંથ ગમશે અને પર્વ-તહેવારો કે સાંજ પ્રસંગે ગાવા માટે ઉપયોગી થઈ પડશે. આમ થશે તો હું મારા શ્રમને સાર્થક થયેલો ગણીશ.

ધર્મનો સદ્વ્યય તો વીરપુરૂષો જ કરી શકે, કાય-રોનું એ કામ નથી. એમ ચારણ કવીશ્વરો પરાપૂર્વથી પ્રભાવતા આવ્યા છે. આ દૃષ્ટિએ આ પુસ્તકના પ્રકાશન માટે ધર્મનો સદ્વ્યય કરનાર દાતા સૌના ધન્યવાદને પાત્ર બને જ છે.

પૂજ્યશ્રી વિજયજિનેન્દ્રસૂરીશ્વર મહારાજ મધ્યકાલીન જૈન સાહિત્યને પ્રકાશિત કરીને તેનો સમુદ્ધાર કરવા માટે વરાહ અવતારરૂપ બન્યા છે. અતઃ આ પુસ્તકના પ્રકાશનનાં શ્રેયના અધિકારી એ પૂજ્યવર બને છે. એમની કૃપાદૃષ્ટિ જ મને આ ક્ષેત્રે ખેંચી લાવી છે.

તા. ૨૧-૧૦-૮૮

—રતુદાન રોહડિયા

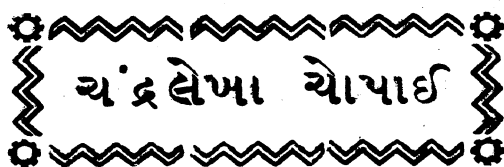
ગુજરાતી ભાષા ભવન

સૌરાષ્ટ્ર યુનિવર્સિટી,

રાજકોટ-૫

પૂ. આ. શ્રી વિજયસિંહસૂરીશ્વર શિષ્ય

પૂ. મુનિરાજશ્રી હર્ષકીર્તિ કૃત

॥ દુહા ॥

સરસતી સમરૂં સામિની, અરિહંત પય પ્રણમેશું;
સામાયિક ઉપરે હવે, કંઈ એક કવિત કહેશું. ૧
ચારે લેહ છે ધર્મના, ધર્મ તણી ઉણસાર;
સામાયિક કરે પ્રાણિયા, જેમ છૂટે સંસાર. ૨
મરૂદેવી ભરતાદિક, પામ્યા કેવલ જ્ઞાન;
સમચિત સામાયિક ધરે, પામે પંચમ કાળ. ૩
મુક્તિ રમણી સુખ વાંછવા, જે તૂજ ઇચ્છા હોય;
અવર સહુએ પરહરિ, કરે સામાયિક સોય. ૪
ભાવડ હરિગણિ ગુણનિહ, શ્રીવિજયસિંહ સૂરિંદ;
તાસુ શિષ્ય ઈણિ પરે કહે, હિયડે ધરી આણુંદ. ૫
આહટ-દોહટ છંડી કરિ, વિકથા કરિ પરિહાર;
સમચિતે સામાયિક ધરે, ચંદ્રલેખા જેમ સાર. ૬
એકમના થઈ સંભળો, ચંદ્રલેખા વૃત્તાંત;
સામાયિક મને આણતાં, જેમ હોઈ પાપહ અંત. ૭

॥ ચોપાઇ ॥

મલયાચલ મહીયલે^૧ ગિરિરાજ,
 પર્વત માંહિ પામ્યો રાજ;
 મેરુ તણી પરે ઉંચો જોડ, જોતાં કેમ ન આવે છેડ^૨...૮
 પોતાં શિખર તે સોહામણાં,
 જયું ગિરિ દીશે ઉતિંગ ઘણાં,
 રચણ^૩ શિલાનો તિહાં નહીં પાર,
 સહસ્રશુક મોટી તિહાં સાર... ૯
 પર્વત આગળે છે આરામ, મન નહીં જોતાં અલિરામ;
 બાવન ચંદનનાં જિહાં વૃક્ષ,
 પાખળિ^૪ સર્પ રદ્યા પ્રતક્ષ... ૧૦
 ગિરિ નીઝરણુ સદા જિહાં વહે,
 વૃક્ષ તણા પરિમલ મહમહે;
 દેવ વિદ્યાધરનું અહિંઠાણુ^૫,
 પર્વતનું મોટું મંડાણુ... ૧૧
 એક યુગલ તેણિ શિખરે વસંત,
 સૂડો-સૂડી રમણિ^૬ કરંતે;
 મન ઇચ્છા વન માંહિ લમે,
 ઘણા દિવસ તેણિ પરિ^૭ ગમે... ૧૨

૧. પૃથ્વીતટે ૨. છેડો ૩. રતન ૪. પાસે
 ૫. નિવાસ ૬. કીડા ૭. એ પ્રમાણે

વિદ્યાધર એક આવે તિહાં,

૧કીરનું યુગલ રહે છે જિહાં;

તે દેખી સૂડી સૂડે,

૩પે કરી અતિ હી રુડો... ૧૩

વિદ્યાધરે તે લીધાં બેઠ,

હેમ પંજર ઘાટ્યાં તેહં;

ઘણા દિવસ પહેલું ધીરઠે,

કલા પછી તેહને શીખવે... ૧૪

વિદ્યા સઘળી રૂડી લણી,

વાત લહે છ દરશન તણી;

વિદ્યાધર ચિત્ત તેહ સૂં અપાર,

તેહ વિણ ન શકે ઘડી લગાર.. ૧૫

યુગલ લેઈ તે સઘળે લમે,

સૂડા સરિસુ અહિનિશિ રમે;

જુગલ સહિત સુખ વિલસે બહુ,

તેહ વિણ સૂનું દેખે સહુ... ૧૬

એક દિવસ ગુરૂ દીઠા એક,

વિદ્યાધર વંદે સુવિવેક;

તેણે દીધો તેહને પ્રતિબોધ,

વિદ્યાધર મને હુઓ વિબોધ... ૧૭

હયા તણી વાત મુનિ કીધ,

મલયાચલ તસુ^૩ મુકી દીધ;

૧ પોપટ ૨ ઘૈય^૨ બંધાવી, વિશ્વાસ બેસાડીને ૩ તેમને

સૂડો સૂડી સુખ વિલસંતિ,
 તતખિણ સૂડી સુત પ્રસવંતિ... ૧૮
 દેવ તણુ હુઓ કોઇ જોગ,
 માંડો માંડી કરે વિયોગ;
 સૂડીનો મુકે મુકે મોહ,
 સૂડી બાપડી ધરે અદોહ^૧... ૧૯
 સૂડે આણી બીજી નારિ,
 તતખિણ હરખિઓ હિય મઝારી;
 મુકી સૂડી તે બાપડી,
 મુખ ન લહે તે ઘડી આપડી... ૨૦
 તેહ મનાવે નિજ ભરતાર,
 મુજને કાં મેલો નિરધાર;
 માહરો કાઇ કાઠે ન દોષ,
 મૂઝ ઉપરે કરો ફેકટ રોષ... ૨૧
 નીકર થાઇશે જો ભરતાર,
 મુજને આપો પુત્ર અપાર;
 બીને સુખ પહેલું ભરતાર,
 નહીતર સુતનો હોય આધાર.. ૨૨
 સુત પાપે સ્વામી શું કરે;
 ઝંપાપાત^૩ કરી હું મરું;
 એકલડી હું અબળા બાળ,
 દુઃખ જુરે હવે હિયા મંઝાર... ૨૩

૧ અદ્રેષ, નિર્દોષ ૨ નિર્દય ૩ આકાશમાંથી ધરતીપર
 પડતું મેલીને

તેણે કારણે સુત આપો તમે,
કાલ સુખે જેમ નાખું અમે;
મુરખ પુત્ર કશે માગતી,
તું તાહરે મને નથી લાજતી... ૨૪

॥ દુહા ॥

સૂડો સૂડી પ્રતિ લણે, પિતા તણે સુત હોઈ;
માતા સૂં સગપણ નહી, એ જાણે સહુ કોઈ. ૨૫
તું તાહરી લગે વદડી, હું નહીં આપું પુત્ર;
હુઃખ ધરે તવ સૂડલી, કંત હુઓ ન શત્ર^૧. ૨૬
સૂડી તવ વળતું લણે, સાંભળો મૂરખ વાત;
છોડ હુઈ માતા તણાં, એ સઘળુંએ વિખ્યાત... ૨૭
જેઉ વિવાદ કરંતડા^૨, જેઉ રચે ઉપાય;
નગરે જઈ રાય પૂછા, ઇ કરસ્યે હવે તે ન્યાય... ૨૮

॥ ચોપાઈ ॥

કંચનપુરે આવ્યો શૂકરાજ, એ લલિત નામે તિહાં મહારાજ;
સૂડે પહેલું કરિયું પ્રણામ, રાજા પૂછે હવે શું કામ... ૨૯
સૂડે સ્તુતિ કીધી નૃપ તણી, રંજિયો રાય મયા^૩ કરિ ઘણી;
સૂડીલો પ્રતિ પ્રણમી પાય, મધુર વાણિ વિનવિયો રાય... ૩૦
જોલાવિઓ સઈ સૂડલો, કેમ પામ્યા તુમહ શુણ એવડો;
કો'ને સૂડા હવે શું કામ, જોલે જેઉ મૂકી મામ^૪... ૩૧

સૂડે સૂડી કહિયું વરતંત, રાય રહે મન માંહી હસંત;
તે ખંખા^૧ કાહ આપા પણું,

સુખ દુઃખ સઘળું તે મન તણું... ૩૨
રાય બોલાવે નિજ પ્રધાન, ન્યાય કરો તમ્હે બુદ્ધિ નિધાન;
મંત્રીસર વળતું ઇમ કહે, એહ વાત સહુ ન્યાની^૨ લહે... ૩૩
વચણ સુણી રા' કેપિઓ અપાર,

ધણો ન ધીર એ ન્યાય વિચાર;
મંત્રીપ્રવર તુમ્હ ચી^૩ ગઈ બુદ્ધિ,
વૃદ્ધપણું ને નહીં તુમ્હ શુદ્ધિ... ૩૪

ગર્વ ધરી બોલે મહારાજ,
ન્યાય કરીશે લઈ આજ;
ન્યાયપણું નથી દોહિલું^૩,

અમ્હાને અછે સહુ સોહિલું ... ૩૫
વાવે બીજ ખેત્ર કરસણી^૪,
અન્ન સઘળું લે બીજનો ધણી;

ખેત્ર ખેત્રને કામે જ રહે,
ખેત્ર બીજ મૂળે ન લહે... ૩૬

ખેત્ર સરિખી સૂડી હોઇ,
સૂડાનું બીજ લીધું સોઇ
સૂડી એનો સુત નહીં,

રાઇનીતિ^૫ ખરા ઇમ કહી... ૩૭

૧ મિથ્યા. 'તે ખંખા કાહ આપા પણું' એ ચરણનો લાવ
એ છે કે. મિથ્યા સખંધોમાં મમતા શાની ? ૨ ની (ખઠિ
વિભક્તિ) ૩ કઠિન ૪ સહેલું ૫ ખેડૂત ૬ રાજનીતિ

વજ્રહત હુઈ સૂડલી,
 જોલે અબળા હવે એકલી;
 નરવર સંભળી એસો ન્યાય,
 શાસ્ત્ર કેસો તુમહના દઈ રાય... ૩૮
 ન્યાય તમહારો હુઓ પ્રમાણ,
 એક વાત તુમહ સુણો સુબણ;
 ન્યાય લખાવો કાગળે રાજ,
 ન્યાય સંભારશે ઉપને કાજ... ૩૯
 ન્યાય લખી રાખીઓ ટીપણે,
 રાજ વારિઓ લોક ઘણે;
 સય કહે માહરી શી ચિંતે,
 સૂડી દુઃખ ધરે તવ ચિતો... ૪૦
 સૂડી મૂકી સૂડો બધે,
 સુત લીધે રજિયાયત^૨ થાય;
 કંત વિના તે હુઈ નિરાસ,
 પુત્ર પામે મુકે નિરાસ... ૪૧

॥ દુહા ॥

વયણ^૩ સુણી નરવર તણાં, સૂડી કરે વિલાપ;
 ફરિ રે દેવ કિં ગિઓ, કરિઓ લાગો મુઝ સંતાપ... ૪૨

૧ નોંધને દસ્તાવેજ મધ્યકાળે કાગળનાં વિંટા કે જેમાં
 નોંધ કરી હોય તેને ટીપણું કહેતા. ટીપ યાદી.

૨ પ્રસન્ન રાજ ૩ વચન

ટળવળતાં ધરણી ઢળી, સૂડી ચેત ન^૧ હુંતિ;
 શીતળ ઉપચારે કરી, તતખિણુ તે જપંતિ... ૪૩
 સુત લઈ સુડો ગયો, તવ માય મેહલી ધાહ^૨;
 નરવર તેં એ શું કરિયું, દીધો એવડો દાહ... ૪૪
 ચોળંભાદિ^૩ દે નહીં, મેં કોણ કીધાં પાપ;
 કોણુ કમિ મૂજ સુત તણે, લાગો વિરહ સંતાપ... ૪૫
 પંખ પસારી તિહાં થકી, જાઈ બેડી જામ;
 શેત્રુંજગિર રૂળિયામણો^૪ લીધો તહાં વિશ્રામ... ૪૬

॥ રાસ દાળો ॥

શેત્રુંજ ગિર સોહામણો, જિહાં આદિ િણુંદ;
 પ્રણમે કર જોડી કરી, એ મને હુઓ આણુંદ... ૪૭
 અરિહંત આગળે સૂડલીએ, અણસણુ તવ લીધ;
 ધ્યાન ધરે નવકાર સાર, મન નિશ્ચલ કીધ... ૪૮
 તિહાં થકી તે ઉધરિ એ, કાજ આપણુ સારિયું;
 લહિઓ મણુયલવ સૂડલીએ, આપણુ પુ તારિયું... ૪૯
 કંચનપુરિ તિહાં વસે શેઠિ, નામે ચંદન સાર;
 ઘણુ કણુ કંચન જસુ ઘરે, એ ધનનો નહીં પાર... ૫૦
 શેઠિ તણે ઘરે અવતરી, એ નામે ચંદન લેહા^૫;
 સોલાગિ સોહામણી એ, સોઈ રૂપની રેહા^૬;... ૫૧

૧ ચેતન રહિત. મૂર્છિત ૨ પોકાર ૩ ઠબકો મેણું
 ૪ શોભાયમાન આનંદ પ્રદ ૫ ચંદનલેખા ચંદ્રલેખા
 ૬ રેખા.

ભતિ સમરણ પામતી એ, પૂર્વ ભવ દેખે;
 સકળ કળા તસ અવતરી એ, રુડો જિનધર્મ^૧ શીખે... ૫૨
 સમકિત પાળે સમચિતે, જિન પૂજન કરતી;
 સમરે શ્રી નવકાર સાર, મને જયણા^૨ ધરતી... ૫૩
 મન બચને કાયા કરી એ, નિરંતર શીલ પાળે;
 ભણી શુણી તે જોલ કીએ, નિજ કુળ અનુઆળે... ૫૪
 બેટીની સંગતી થકી એ, હુઓ શ્રાવક તાત;
 પુણ્ય પ્રમાણે નયર^૩ માંહિ, હુઓ શેઠિ વિખ્યાત... ૫૫
 ચંદ્રલેહા કહે એક દિવસે, ને સુણો તુમ્હે તાત;
 અશ્વ અપૂરવ^૪ આણીએ એ, ઇહાં છે એક વાત... ૫૬

॥ દુહા ॥

પુરૂષ દશૌ દિશિ પાઠ્યા, વેગે મ^૫લાઓ વાર;
 દેશ દેશના જુગુઆ, આણ્યા તરલ^૬ તોખાર. ૫૭

॥ ચોપાઈ ॥

મુલતાણુ હરમજ કુકણાં, ખુરસાણી ખસ ખર્પર તણા;
 કાશ્મીરા કાંબોળયણા, ઉત્તર પંથા નહિ કામણા^૭. ૫૮
 પાણી પંથા કે કાયલા, તેજ તાબ છે ભયલા;
 સરસરિયાને ગંગાજળા, કાછલા તેજ નિરમળા. ૫૯

૧ કાળજી ૨ નગર ૩ અપૂર્વ ૪ ન ૫ ચંચળ ૬ કોઈ
 ૭ ખામી (નોંધ) ૫૮ થી ૬૦, કમની ચોપાઈઓમાં
 પ્રાદેશિક અશ્વો ગણાવ્યા છે.)

લાલેજાને આદણુ તણા, સિંધુખંડના આણ્યા ઘણા;
 સરલ તરલ ને ઉચાસણા, ચંચળ કાંને મનિ પ્રીછણા^૧. ૬૦
 આળ્યા અશ્વ ઘણી જાતિના, નાના વિધિ દીસઈ ભાતિના;
 તરલ તુરંગ પાટિયા ઉતારી, એહવા અશ્વ કોહીની ખારી^૨. ૬૧
 નયર તણે પરિસર ઉતર્યા, ચઉટ ચઉટ તે સંચર્યા;
 રા^૩દીઠ તુરંગમ જામ^૪, કહિના ઘોડા કહો મૂઝ નામ. ૬૨
 ચંદનસાર તણા તોખાર, રાધ બોલાવિઓ ચંદનસાર;
 વેચતા ઘોડા દિઓ તુમહે, દ્રવ્ય ઘણું દેશું વળી અમહે ૬૩

॥ વરતુ ॥

ચંદ્રલેહા (૨) કહે વરતંત^૫,
 આમ તાત તુમહે સાંભળો;
 અશ્વ એક કહે નહીં મ દેશો,
 દ્રવ્ય ઘણું આપે જિકો^૬
 લાલ કાળે મૂલે ન લેશો.
 રાધે વેંચાતા માગતો;
 શેઠિ નહીં આપે જામ,
 ચંદ્રલેહા કહે બાપને
 ભૂપતિ શું છે કામ... ૬૪

૧ કાનવડે સ્વારના મનોભાવને જાણનારા ૨ એવા અશ્વો
 કોને દારે છે ? ૩ રાજા ૪ જ્યારે ૫ વૃતાંત
 ૬ જે કોઈ

॥ ચોપાઈ ॥

રાય ભણે સુણે ચંદનસાર,
 વેંચા નહીં તો તમે તોખાર;
 અશ્વી સખર^૧ અછે^૨ અમ્હારી જિ,
 આપો તુરંગ સંગમ કાજિ... ૬૫
 ખેટીને આદેશ કરી, શેઠિ આખ્યા સઘળા તુરી;
 અશ્વી અશ્વે સંગમ કરયા, ગરલ અપૂરવ અશ્વી ધરયા. ૬૬
 પ્રસવ્યા તુરંગમ હુવા સુરંગ, તેજી તરલ અતિહિ સુચંગ
 પંચ વરસ તે ચાલ્યાં જિસે, અશ્વ ઘણા હુવા હવ તેસે. ૬૭
 એક દિવસે ખહારે સંચર્યા, નિજ ઘોડા હુંતી^૩ અવતર્યા;
 ચંદ્રલેહા તે ધાઈ સૂ હર્યા, રાય તણા જણુ ફરે કર્યા. ૬૮
 શેઠિ વળી મને ખીલે^૪ ઘણો, આમાં તાત કામ છે આપણો;
 તુમ્હે નહીં રાજા કાંઈ કહે, એક વાત મુઝ ખેટી લહે. ૬૯
 એણી પદે કહેવું સ્વામી તુમ્હે, રાયને ઉત્તર દેશું અમ્હે;
 તેડવા આવ્યા રાયના દૂત, વેગે થઈ શેઠિ ધરે પહલુત^૫. ૭૦
 રાય કહે સાંભળે રે દાસ, સદા વસે તુમારે વાસ;
 અશ્વ ઉઢાળી^૬ લીધા કિશું, કારણ કહિરે હુધ જિસ્યું. ૭૧

॥ દુહા ॥

શેઠિ કહે કર જોડિ કરિ, હું નવિ જાણુ દેવ;
 શેઠિ ભણે સ્વામી સુણો, ચંદ્ર લેહા કહે હેવ^૬. ૭૨

૧ સુંદર ૨ છે. ૩ થકી ૪ હલચલ ૫ હુંતી ઝુંદવી
 ૬ ભેદ

કારણ જાણે એકરું, ચંદ્રલેહા તસ નામ;
રાજ થયુ મને કહિતિગી, રાઈ તેડાવે તામ. ૭૩

॥ રાસ દાળ ॥

ચંદ્રલેહા હવે કુંવરી એ, તવ રાય તેડાવે;
પાલખીએ બેસી કરીએ, નૃપ મંદિરે આવે...૭૪
સહિયર સાથે પરવરી એ, રાઈ તવ દીઠી;
વેગે આવી તાતને એ, ઉછંગે^૧ બેઠી...૭૫
રાય કહે કોપે ચડિયો એ, બેઠ નયણ^૨ ચડાવ્યાં;
આજ અમ્હારા અજવ રયણ^૩ તેં કાં લેવરાવ્યા...૭૬
ન્યાય રીતિએ તુમ્હ તણિ એ, ઉલાળી^૪ લીજે;
ફેડે^૫ જો તું ખપ કરે, એ આણી પાછા લીજે...૭૭
ચંદ્રલેહા તવ ઇમ કહે એ, સાંભળે મહારાજ;
ન્યાયરીતિ પ્રીછિ^૬ કરી એ, અમ્હે કીધો કાજ...૭૮
ન્યાય કરિઓ છે શ્રી મુખે, તે કાંઈ વિસારો;
બોલ થકી નવિ ચૂકીએ, નિજ ન્યાય સંભારો...૭૯
રાય કહે તે ન્યાય કિશો; મુજ નાંવે ચીતે;
પાછલે લવે તુમ્હે કરિયો, રાય હુઓ સચીતે...૮૦
કહિઉં ન માનો માહરઉ એ, તો મંત્રી પુછાવઉ;
સંદેહ ટાળો આજ દેવ, કહે લિખ્યું અણાવો...૮૧

૧ બોળે ૨ નેત્ર ૩ રત્ન ૪ લુટી ૫ શુભ પ્રસંગે
૬ જાણીને

લિખ્યું અણાવિઉં ભૂપ તયેં, કાગળ વંચાવી;
 ચંદ્રલેહા તેણે અવસરે એ, ભૂપતિ મનાવી... ૮૨
 અમહ ઘરે જે છે દ્રવ્ય ઘણા, તે તો સહુ તુમહારા;
 નિજ ન્યાય કરી અપ્રવરયણ્યે, હુવા^૧ અમહારા... ૮૩
 કાળ મુહ રાજા હવો, એ મને ઘણું વિમાસે;
 જોઇ કુડ આપણો એ, નુંવડ^૨ ઈસું લાસે... ૮૪
 ચંદ્રલેહા સજન^૩ દ્રગે, હરખ્યા ઘરે જાઇ;
 નયર^૪ લોક પ્રસંશીએ, કુતિગ^૫ મને થાઇ... ૮૫

॥ વસ્તુ ॥

કહે ભૂપતિ, કહે ભૂપતિ, સુણો તમહે શેઠિ,
 કન્યા જે છે તુમહ તણી, ચંદ્રલેહા નામે મનોહર;
 મુજ પરણાવો સહી, એહ વાત પરિણામિ સુંદર;
 શેઠિ વિમાસણ તે કરે, પૂછે કન્યા જામ^૬;
 ચંદ્રલેહા તવ ઈમ કહે, વિવાહ કરો અલિરામ. ૮૬

॥ ચોપાઇ ॥

રાઇ કહે મઈ^૭ કેણિ પરિ નડી,
 ડાહિમ^૮ હુતી તૂજ કેવડી;
 રાય તણે મને વયર^૯ ઉહલે^{૧૦},
 એક દિવસે રાય તેહનું હસે... ૮૭

૧. થયા. ૨. એનાથી મોટું કુડ કોઈ નથી એમ
 લાગ્યું. ૩. સગાઓ ૪. નગર ૫. કૌતુક ૬. જ્યારે ૭. મને
 ૮. ડહાપણ ૯. વૈર ૧૦. ઉખળ્યું.

સ્ત્રી માંહિ તું દોભાગિણી^૧
 મેં કીધી તૂજ નહીં રેવણી^૨;
 પ્રતિજ્ઞા હુઇ પૂરી આજ,
 મેં તાહરું વિશ્વસાડિઉં કાજ... ૮૮
 ચંદ્રલેહા કહિ ધીરઠ^૩ થઇ,
 એહ વાત મૂજ કરમે હુઇ;
 માહરી પ્રતિજ્ઞા^૪ સાંભળે દેવ,
 ઘણી કરાવીશ માહરી સેવ... ૮૯
 માહરો એઠો જે આહાર,
 હું જિભાડીશ તૂજ ભરતાર;
 તો હું જે સ્ત્રી હવિ તાહરી,
 ખાટ તળાઇ^૫ વાહવુ^૬ માહરી... ૯૦.
 ચંદ્રલેહાનાં સાંભળી વચણ^૭,
 રાઇ રાતાં કીધાં નયણ;
 સાન ગઇ શું તુજની આજ,
 મૂજ શું બોલે મુકી લાજ... ૯૧
 ચંદ્રલેહા જિન પૂજ કરે,
 અને વિશેષે તપ અનુસરે;
 પુન્યે સહુએ સંકટ ટળે,
 પુન્ય કરે તિહાં અફળા ફળે... ૯૨

૧. અણમાનેતી ૨. નિર્વાસિત ૩. ધૈર્યવંત ૪. ટેક

૫. ગાદલું ૬ ઉપડાવું ૭ વચન.

એક દિવસ વિનવિચ્છો રાય,
 માગુ સ્વામી એક પસાય^૧;
 માહરે છે હવે તપનું^૨ કાજ,
 આમ તાઊ^૩ ધરે જાઉં આજ... ૬૩
 રાય વચન તવ હુઓ જામ^૪,
 પિતા તણે ધરે આવી તામ^૫;
 ઊઠી શેઠિ સહેજે મિલે,
 બેટી તણે હુઃખે ટળવળે... ૬૪
 નિજ ઉછંગે બેસારી તાતે,
 બાઈ કાંઈ કહોને વાત;
 ઉજમણ^૬ તેણે તપનું^૭ કીધ,
 વસ્ત્ર પાત્ર મુનિવરને કીધ... ૬૫
 તુજ હુઃખ દેખી ન શકું માઈ,
 કહે વણિ^૮ કે તવો^૯ ઉપાય,
 આમ તાત કાંઈ ચિંતા કરો,
 એક અમહાર કહિઉં તમહે કરો... ૬૬
 દેઉ કન્યા મૂજ સમ પરચાશ,
 જસ^{૧૦} નાટકનો હુઈ અભ્યાસ;
 સુરંગ દેવારો મુજ ધરે થકી,
 તે મુહુ^{૧૧} મમ મંદિર લકી^{૧૨}... ૬૭

૧. બક્ષિશ-કૃપાદાન ૨. પિતા ૩. જ્યારે ૪. ત્યારે ૫. ઉજમણ ૬. પુત્રી ૭. કહો ૮. જ્યાં ૯. મુખ ૧૦. સુધી

મણિમય મંદિર કરાવો એક,
 મંડપ અપૂરવ માંહિ અનેક;
 વયણ^૧ સુણી હરખિઓ મને તામ,
 શેઠિ કરાવિઓ ઘર અલિરામ... ૯૮
 ચંદ્રલેહા સામહણી^૨ કરી,
 સહિયર સાથ ઇતે પરિવરી;
 પદયાજિ^૩ કીધો પરવેશ,
 નિર્મળ પહેયો વારો વેશ... ૯૯
 મણિમય લવન કરાવિઉં જિહાં,
 નાટક નવરંગ^૪ મંડે તિહાં;
 ધ પ મ થ ર^૫ ધોં ધોં કાર,
 પાએ^૬ નેઉર^૭ રમઝમ કાર. ૧૦૦
 માદળ^૮ ના કીધા રણકાર,
 આલવિઓ^૯ તિહાં રાગ અપાર;
 ચંચ^{૧૦} પટર^{૧૧} તાલ^{૧૨} કંસાલ^{૧૩},
 વાઇ વીણા તિહાં રસાળ... ૧૦૧
 દોં દોં ધધ કટિ કરિ થનગની,
 પાઢિ પરે પાય ઠવઇ^{૧૪} પદમની;

૧. વચન ૨. માલિકણ ૩. પાતાળે ૪. નવરસ યુક્ત
 ૫. એ સંગીતના સ્વરો છે. ૬. પગે ૭. તુપુર ૮.
 એક વાજિંત્રનું નામ ૯. આલાપ્યો ૧૦, ૧૧, ૧૨, ૧૩,
 વાજિંત્રોના નામ છે ૨૪. પાટ ઉપર પગનો ઠમકો કરવો

મધુર વાણિ મુહાડે લાખતી,
 રૂપે કરે રંભા ભારતી.^૧ ... ૧૦૨

મન ગરબી^૨ બોલે બોલડા,
 મુજ આગળે નર રા બાપડા;
 નાટક માંડયા જળ નત્રીસ^૩,
 સુર નર સહુએ હુણ્યાં સીસ... ૧૦૩

ભેરી હુંગળ તિવળ^૪ વાજંત,
 નયન બાણ આપ્યાં આતિંત;
 અંદ્રલેહા તે માંહે સ્વામિની,
 કહિઉં કરે સઘળી કામિની... ૧૦૪

દિન દિન નાટક હુધ અતિ સાર;
 નયરિ તે સુણે રાય અપાર;
 રાય વિમાસે હિયડે સોઇ,
 ક્રિયાં અપૂરવ નાટક હોઇ... ૧૦૫

॥ દુહા ॥

કે પાયાળે^૫ કે ગિર શિહરે;^૬, કંઈ અનંત આકાશ;
 નયરિ મઝિ કે સુર લવણ^૭, નાટક હુએ છે જાસ... ૧૦૬

વીણા વાએ તુંબર,^૮ કિંનર ગાન કરંતિ;
 વીણા મનોહર દેવની, રાજા મને ચિતંતિ... ૧૦૭

૧. સરસ્વતી ૨. ગર્વિષ્ઠ ૩. નિશ્ચયે ૪. એ ત્રણે
 વાજિત્રોના નામ છે ૫. માતાળે ૬. શિખરે ૭. દેવલોકે
 ૮. વાદ્ય વિશારદ એક ગાંધર્વ.

॥ ચોપાઇ, રાસ ઢાળે ॥

ચંદ્રલેહા નિજ ઘરે થકી એ, રાય ચરિય^૧ જોયાવે^૨;
 એક સખી હવે આપણી એ, રાય ઘરે આવે... ૧૦૮
 એક મના થઈ સંભળો એ, રાય મુકી કામ;
 ગીત સંભારે તે વળીએ, નાટક અભિરામ... ૧૦૯
 રાયતાણું તવ ચિત્ત હરિઉં એ, મને ચિંતઈ તામ^૩;
 ભૂખ તરસ નહીં રાયને એ, ન લહે વિશ્રામ... ૧૧૦
 નિદ્રા શૈયા પરહરિ, ને સુણો હવ તામ... ૧૧૧
 પાંડિત જોશી પુછીએ એ, રાજ એમ દાખે;
 નાટકનું મુજ કામ કહો, તે કો' નવિ લાખે... ૧૧૨
 અહિનિશી સમરે મનહમાહિ, નાટિક મુખ લિનો^૪;
 ચિંતાતુર તે કુંતિગી એ, ડીલે^૫ હુઓ ખીણો^૬... ૧૧૩
 ચંદ્રલેહા ખુદ્ધિ કરી એ, એક યોગિણિ કીધી;
 રાય કન્હે તે મોકલી એ, સમરથ ને સિધી^૭; ૧૧૪
 ઠંડ ધરે સોવન તણો, કાંને કુંડલ દીપે;
 અક્ષ તણી માલા ધરે એ, જાણે ત્રિલોચણ દીપે... ૧૧૫
 હેમ મય આસણ પાલઠી^૮ એ, જોગી વટો^૯ ધરતી. ૧૧૬
 હાથે વીણા વિંઝણો એ, નરવર કન્હે આવે;
 રયણ સિંહાસણ વેગે કરી, ભૂપતિ મંડાવે... ૧૧૭

૧. ચરિત્ર ૨. જોવારાવે ૩. ત્યારે ૪. લીન-તલીન ૫. શરીરે ૬. હુખળો ૭. સિદ્ધિવંત ૮. પલાંઠી ૯. યોગીનિપણું

રાય ભણે તુમ્હે દરશને એ, મુજ મનોરથ ફળિયા;
 પૂરવ પુન્યે આજ દેવ, જો તુમ્હે મુજ મળિયા... ૧૧૮
 વાત એક છે માહરે એ, મન માંડિ આણો;
 જ્ઞાન પ્રમાણે સ્વામિની એ, સહુએ તુમ્હે જાણો... ૧૧૯
 વાત સવે ત્રિલોવન તણીએ, તે સઘળી જાણું;
 શશિહર^૧ દિણ્યર^૨ એ બિન્દેય, કહે તો સાહી^૩ આણું ૧૨૦

॥ દુહા ॥

રાય કહે સુણો સ્વામિની, માહરે છે એક કાજ,
 એ નાટિક કહાં નિપજે, માઈ દેખાડો આજ... ૧૨૧
 સંભળે નરવર મુજ વચણ^૪, સાહસ આણી અંગ;
 પુહવી^૫ સઘળી દેખાવું, રાઈ ઘરે ઉછરંગ^૬ ... ૧૨૨

॥ ચોપાઈ ॥

રાજા હુઓ સાહસ ધીર,
 યોગિણી કીધું દેવ શરીર;
 ત્રિણે પાટા યોગિણી બંધેઉ,
 રાજા યોગિણિ આલ્યા તેઉ... ૧૨૩
 પાયાળે^૭ કીધો પરવેશ^૮,
 મણિમય ઘર તિહે^૯ લીઓ નરેશ;

૧. ચંદ્ર ૨. સૂર્ય ૩. પકડી ૪. વચન ૫. પૃથ્વી
 ૬. ઉત્સાહ. ૭. પાતાળે ૮. પ્રવેશ ૯. તેમાં

છેડયા પાટ તિજે તળે^૧,

કુતિંગ ઘણાં દેખે તે મળે... ૧૨૪

નવલ નવલ દેખે અંગના, રાજા જાણે દેવાંગના;

સાજ આવિએ જાણી કરી, રાય તણું ચિત લીધ હરી. ૧૨૫

ચંદ્રલેહાનું દીકું રૂપ, દેવકન્યાથી અધિક સુરૂપ;

રાજા દેખે જેમ નર નારિ, એ જામિલ^૨ કે નહીં સંસારે. ૧૨૬

નાટક કીધાં તિહાં બત્રીશ,

તતખિણ જોગિણિ લીએ આશીશ;

નાટક કરી પરિવારિહં જે સહી,

ચાહણું^૩ હઉં વસનુતિ^૪ સહી.... ૧૨૭

ચંદ્રલેહા આણીં રસવતી,

મોઢક મોટા મેલહે સતી;

સાલિ^૫ દાગિ ઘેવર ઘૂત ઘોળ,

માંહો માંહિ કરે રંગ રોળ.... ૧૨૮

તતખિણ જોલે તે યોગિણિ,

પાતાળ રાયની તું કામિનિ,

તું આવી મુકી નિજ રાજ,

ઇહાં કશું છે તાહરું કાજ.... ૧૨૯

ચંદ્રલેહા જોલે સુંદરી,

એ માહરી સઘળી કિંકરી;

૧. ભોંયરામાં તિજે તળિયે ૨. જોડ ૩. પ્રભાત. ૪. સૌ
વસ્તુ સમેટાઈ ગઈ ૫. ભાત

ધરણી'ંદ્ર માગી કન્યા એહ
 હઠ કરી એ દેસિઉ'ં તેહ.... ૧૩૦
 તેણે કારણે મેં છંડિઓ તામ,
 તિહાં રહતાં મુઝ વિણસે' કામ;
 રચણ લવન કરાવિઉં ઇહાં,
 રહીએ બાઈ સુખ હુએ તિહાં... ૧૩૧
 તુમહ આગળે મેં લાખિઉ સહુ,
 તેમ કરાવો જેમ સુખ હુએ બહુ;
 યોગિણિ અલી જિમણે હાથે,
 જિમવા બઈઠાં બેહુ સાથે. ૧૩૨
 એકણિ થાળે જિમે છે સઈ,
 યોગિણિએ સંભારિઉ તિસેઈ,
 માથું ધૂણે જિમે તેહ,
 છાત્ર' વિસાણિઓ માહરો એહ... ૧૩૩
 અંદ્રલેહા તંતખિણ પૂછંતિ,
 છાત્ર તુમહારા તે કુણ હુતિ;
 દેવ વિદ્યાધર કિન્નર કોઈ,
 કે પુણ માનવ નિશ્ચય હોઈ.... ૧૩૪
 સુણે સુંદરી તું એહનું નામ,
 રાજા ઓ લલિત છે અલિરામ;

માનવનું સહ કરે વખાણ,
 યોગિણિ કહે તે અતિ હી સુખણ... ૧૩૫
 તેહને આજ જમાડો તુમ્હે,
 જેમ રૂડુ માનો હવે અમ્હે;
 ચંદ્રલેહાએ અઈડું^૧ ઘાલ,
 ભૂપતિને આપ્યું તતકાલ.... ૧૩૬
 થાળ લેઈ તે રાજા જિમે,
 જેમ જેમ પિરસે તેમ તેમ ગમે;
 રંક તણી પરે ખાધું ધાન,
 જીપરે આપ્યાં ફેફળ પાન... ૧૩૭
 રાય કહે સાંભળ યોગિણિ,
 એક અપાવ મૂઝ કામિની;
 તું તુઠી હું બાણું કેમ,
 એહ કાજ મૂજ સારો એમ. ૧૩૮
 યોગિણિ કહે તુમ્હ સુણો કુમારિ,
 કન્યા બાણો હિયર મંઝારિ^૩;
 એક અમ્હારું કહિ ઉં કરો,
 ભૂપતિને એક કન્યા વરો... ૧૩૯
 દેવ રૂપા છે એહ નરેશ,
 આણુ નવખંડ આણુ તુમ્હ લવલેશ;
 ચંદ્રલેહા ઇંહાં રાજા વરિઉ,
 રાજા હિયડું અહિહી ઠરિઉ... ૧૪૦

ચંદ્રલેહા જણાવી વાત,
 પ્રતિજ્ઞા પુરો માહરી માત;
 તુમહને હુઓ રાઇ ઉભગર,
 ઉપરે જઇને નિંદ્રાકર... ૧૪૧

ખાટ તળાઇ ઉપરે છે,
 એક કન્યા તવ બોલી પછે;
 ખાટ તળાઇ નથી ઇહાં,
 ખપ કરશે તે દેશે તિહાં... ૧૪૨

ઇણે વયણે માને સો પસાઉ,
 શેજ્યા ઢોલિયો ઉપાડે રાઉ;^૧
 ઉપરે લઇને પોઢિયો જામ,
 ચંદ્રલેહા હિવે આવી તામ... ૧૪૩

ચતુરપણે તે કરે આલાપ,
 કામ તણે તવ હુઓ વ્યાપ;
 રાજ રંજિઓ^૩ અતિહિ અપાર,
 આજ સંકળ હુઓ અવતાર... ૧૪૪

સકળ શિરોમણી છે નારિ,
 એ જાંમલિ^૪ કો નહિં સંસારિ;
 રાય તણું ચિત હરિઉં અપાર,
 એ કન્યા છે ગુણભંડાર... ૧૪૫

રાય તણે મન અતિ હી વસી,
 અવર^૫ ન માને નારિ કીસી;

૧ રાજ. ૨ ત્યારે. ૩ પ્રસન્ન કર્યો. ૪ જોડી.
 ૫ અન્ય.

રાય કહે હું તાહરો દાસ,
 તાહરી સહુએ પુરં આશ... ૧૪૬
 પાછલી રાત હુધ જેટલે,
 પાટા બાંધ્યા નયણે તેટલે;
 રાય આણિઓ નીચ^૧ ઘરે વળી,
 રાય તણી પુગી મન રળી^૨ ... ૧૪૭
 ચંદ્રલેહાનાં સીધાં કાજ,
 આપણે વસિ કીધો મહારાજ;
 બુદ્ધિ તણું એ વડું પ્રમાણ,
 કાજ કરે આપણો સુભણ... ૧૪૮
 સકળ શિષ્યગાર કરિયા નારિ,
 આવી અંતેઉર^૩ મંઝારિ;
 મુખ વિલસે બેહુ નેહ અલંગ,
 દિન દિન બેહુ કરે ઉછરંગ... ૧૪૯
 એક દિવસ બેહુ રંગ માંડિ,
 રાજા પૂછે ઘરે ઉછાડિ;^૪
 અસ્તિ અપૂરવ હીસે દેવ,
 કારણ કિસિ ન જાણ્યું હેવ... ૧૫૦
 ચંદ્રલેહા બોલે સા નારિ,
 પ્રાણનાથ મૂઝ વચણ અવધારિ;
 અવિનય કીધો મેં મહારાજ,
 તે ખમજયો સ્વામી તુમહે આજ... ૧૫૧

૧ પોતાને. ૨ આશા. ૩ રાણીવા, અંતપુર. ૪ ઉત્સાહ.

સઘળો તીણે કહિઓ વરતંત,
 રાજા કહે મન માંહિં હસંત;
 જે જેસ્યું^૧ નર રાતુ^૨ હોધ,
 અવગુણ ના ગુણ માને સોઈ... ૧૫૨
 રાજા કહે તૂજ વડું વિનાણુ^૩,
 તૂજ આગળિ મેં મેદ્યું માણુ^૪;
 રાય રાણી મનરંગે રમે,
 ઇણુ પરિ સહસ^૫ વરસ નિગમે^૬ ... ૧૫૩
 પાતાળે મંદિરે જાઈ બેઠ,
 કીડા અહિનિશ કરતાં તેઉ;
 આવ્યા ગુરૂ અભયંકર સૂરિ,
 દરશણે દુરિયપણા^૭ સૌ દૂરિ... ૧૫૪

॥ દુહા ॥

રાજા રાણી સહિત શું, આણી ભાવ અપાર;
 ચરણ કમલ વાંદી કરી, ગુરૂ કહે ધર્મ વિચાર... ૧૫૫
 ॥ ઢાળ ॥ (શ્રીજી રાવતિયા સનાહ—એ ઢાળ)
 ભવિયણુ^૮ ભાવિ^૯ સાંભળો એ, શ્રી સહિ ગુરુવાણી;
 વિકથા^{૧૦} ચારે પરહરે એ, હૈં કે એશું આણી.... ૧૫૬

૧ જેના પર ૨ લુપ્ત મોહિત. ૩ બુદ્ધિ, સૂજ ૪ ગર્વ
 ૫ હજાર ૬ વિત્યાં ૭ પાપ ૮ ભવ્યજીવો. ૯ સ્નેહપૂર્વક
 ૧૦ વિષયો.

આવશ્યક છે સાચવો એ^૧, મ કરો પરમાદ્ધ;
 સામાયિક કરે જીવ તો એ, ટાળે વિખવાદ...૧૫૭
 રાગ દોષ સનેહ ટાળિએ, સમતા ભાવ ધરવો;
 પડિક્કમણું ઊભય કાળે કરો, સામાયિક લેવો...૧૫૮
 ભાવ ધરી તેણે ચંદ્રલેહ, મને નિશ્ચય લેશું;
 એક સામાયિક દિવસ પ્રતિ, નવે નિશ્ચય કરશું...૧૫૯
 સામાયિક કરે ચંદ્રલેહ, મન છાને આણી;
 ધર્મ^૨ ધ્યાન ધરે મનમાંહિ, વથ^૨ ટાળે પ્રાણી...૧૬૦
 રચણી^૩ ભોજન પરહરે એ, મને નિશ્ચયે પાળે;
 અલખ્ય અન્હે વળી અનંત કાય, તે સહુએ ટાળે...૧૬૧

“ એપાધ ”

એક દિવસ સામાયિક લીધ,
 ચંદ્રલેહા તેણે કાઉસગ્ગ^૪ કીધ;
 તેણે વેળા આવી વ્યંતરી,
 કાઉસગ્ગ દીઠી તે સુંદરી... ૧૬૨
 ઉપસર્ગ^૫ પોઢા કરે તે વ્યંતરી,
 ન શકે મન તેહનું અપહરી^૬,
 કીધું રૂપ મહા વિકરાળ,
 કાતિ^૭ હાથે જિહાવે બાળ... ૧૬૩

૧ આ કાયા નાશવંત છે માટે તમે આ માનવ જન્મનો
 અવસર સાચવી લ્યો ૨ દુઃખ કષ્ટો ૩ રાત્રી
 ૪ કાયોત્સર્ગ ૫ વિદ્વનો ૬ ચળાવી ૭ કટાર છરો

તતખિણુ સુર તે માયા કરી,
 રાજા બાંધી આગળે ધરી;
 ખડગ ધરી તુજ હાથું ભરતાર,
 સામાયિક તું મુકે ગમાર... ૧૬૪
 કર્મ તણું જેણે મોડિયું^૧ માન,
 તેહને ઉપન્યું કેવલજ્ઞાન;
 આઘ્યા સુરનર કિત્તર ઘણા,
 સંદેહ ટાળે સવે તણા... ૧૬૫
 રાજા આવી લાગો પાય,
 સયમ માગે કરી પસાય^૨;
 શેત્રુંજ ઉપરે આવી કરી,
 મુગતિ રમણિ જેણે હેલાં વરી^૩... ૧૬૬
 સામાયિકનો એહ વિચાર,
 ચંદ્રલેહાની ચોપાઈ સાર;
 સામાયિક જે વિધિ શું કરે,
 લવ સમુદ્ર તે હેલાં તરે^૪... ૧૬૭
 એ સિદ્ધાંત તણે સુવિચાર,
 ધર્મ માંહે સામાયિક સાર;

૧ કર્મનું અભિમાન નષ્ટ કર્યું. ૨ પ્રસાદ-દાન કર્યો.
 ૩ નિમિષ માત્રમાં મુક્તિ રૂપી સુંદરીનું જેણે વરણ
 કર્યું. ૪ તે નિમિષ માત્રમાં આ દુષ્ટર લવસાગરને
 તરી જાય.

સમયચિતિ સામાયિક કરો,
 મુગતિ રમણિ જેમ હેલાં^૧ વરો... ૧૬૮
 પનર છાસઠ વરસે જાણુ,
 શ્રાવણુ શુદ્ધિ તેરસ મને આંણુ;
 તેણુ દિવસ હતો રવિવાર,
 ચોપાઈ કીધી હરખ અપાર... ૧૬૯
 ચંદ્રલેહાનો લેઇ સખંધ,
 સામાયિકનો રચિઓ પ્રખંધ;
 હર્ષકીર્તિ મુનિવર એમ કહે,
 ભણે ગુણે તે સવે^૨ સુખ લહે... ૧૭૦

“ ઇતિ ચંદ્રલેહા (ચંદ્રલેખા) સામાયિક વિષયે
 ચંદ્રલેહા ચોપાઈ સમાપ્ત. સર્વંત ૧૬૭૬ વર્ષે ચૈત્ર વદિ
 ૧૧ રવિ” મુનિ રત્ન ચંદ્રેણુ લિપિકૃતા “શુભં ભવતુ”

પ.પૂ. આચાર્ય શ્રી શાલિભદ્ર સૂરિ કૃત

卐 બુદ્ધિરાસો 卐

આચાર્ય સાહિત્યમાં 'બુદ્ધિ રાસો'નું એક રૂપ કવિ જીવણ રોહડિયા કૃત 'નશીલતરી નિશાણી છે.' આમ જોઈએ તો એ એક રીતે 'બુદ્ધિ રાસો'ની ડિંગળી આવૃત્તિ જ છે.

પ્રણમું દેવી અંબા, હિંદ આસીની;

સ્મરું દેવી સિદ્ધિ, જિન શાસન સ્વામિની-૧

પ્રણમું ગણધર ગૌતમ સ્વામિ, પાપ વિનાશે જેના નામે,
સદ્ગુરૂ વચનો સંચલ કીજે, ભોળાં લોકને શિખા-મણ
દીજે...૨

કંઈક વાત જે લોક પ્રસિદ્ધ, ગુરૂ ઉપદેશે કંઈક લીધે;
તે ઉપદેશ સુણાવું સૌ રૂડા, કોઈને આજ મ દેજો કુડાં...૩

જાણશે ન ધર્મ પ્રાણી વિનાશા, અજાણ્યે ઘરે ન કરશે વાસ
ચોરી આજ ચડશે કાંઈ ન લીધે, વસ્તુ કોઈ ન
લેશે તમે અદીધે...૪

ઘર ઘર વાતો કરવા કેમેય ન જાણે, કુડાં આજ
તમારાં મુખે પામશે; જ્યાં હોય એકલી નાર, જવું
નહિં તે ઘરબાર...૫

ઘર પાછળ રાખે છીંડી, ત્યજવી એ નારી છીનાણી;
પરદારા ભગિની કહ્યો ન માને, પરસ્ત્રીનાં વચનો ધરવાં
ન કાને...૬

એકલા પ્રવાસે તો ન જવું, અભાણું કૃણ કેમેય
ન ખાવું; જમતાં માનવોની ઇર્ષા ન કરજે, કહ્યા વગર
પરધરે કંઈ ન લેજે...૭

મોટાંને જવાબ કેમેય ન દેજે, શિખામણુ દેતાં રોષ
ન કરજે; હલકા વાસે ન વસવું કેમેય, ધર્મહીન ભાવ
ભરે એમેય...૮

છોરુંડાં વિંટી જે હોય નારી, તો શિખામણુ દેજે
સારી; અતિ અંધકારે ન જમીશ, ડાહ્યો કોઈ જમવા ન
ખેસીશ...૯

ન શિખતો કુવડપણું ન ચાડી, વચને ન દુભીશ
નિજ માડી; મર્મ પ્રિયજનનો તું પ્રગટ ન કરતો, અધિક
લઈ તું ઓછું ન દેતો...૧૦

વિષધર ભાતાં ને તું પગે ન ચાંપે, (પણ) મરણુ બે
આવે તો તું હૈયે ન કાંપે; ગિરો પાછળ તું વ્યાજ ન
દેજે, પૂછયા વણુ ધર નીર ન પીજે,...૧૧

છતિ કરીશ નહિં કોઈની ચે બુદ્ધ, મોટાં સૂં
માંડતો નહીં બુદ્ધ; અવિચાર્યું કોઈ કરવું નહીં કાજ.
એવું ન કરવું જેથી હોય લાજ...૧૨

ના કહી હોય તે ગામે ન જવું, જે બેલવું તે તો
પણ પાળવું; ખાતું હોય તે સામે ચાલી ન માગવું,
પાછલી રાત્રે વહેવું ભગવું...૧૩

હૈયે સ્મરીને કુલના આચાર, ગણીએ અસાર આ
સંસાર; પાંચે આંગળીએ ધન દાન દીજે, પરભવે એહનું
કૃણ લીજે...૧૪

॥ ઠવણિ—૧॥

મર્મ વાણી ન બોલતો વીર, વિનોદમાંયે,
જળ નિધિ જેમ ગંભીર, જગે નર વખાણીયે...૧૫

ઉછીનું ધન લે, ત્યાગી ભોગી ને વિદ્યાધર તે જાણે
વહેતા કરંઠે; પગ દબને સમુદ્રે પડે છે, જે નર વ્યાજે
લઈ, ધન વ્યાજે દે છે...૧૬

એ નર જીવ કાળે, વિષ આગવને સંચરે છે...૧૭
ઊંડાં જ્યે ન પેસવું, સ્નેહીથી વધુ ન કહેવું;
સુના ઘરે ન પ્રવેશવું, નારી સું ચૌટે ન ઝગડવું...૧૮
વાણી વિચારી વદની, અવિચારીથી ધાંધલ થવી;
મુરખ મરે નઠોર, ધન જોખન આવરા જે...૧૯

શક્તિ પ્રમાણે કોપ, શક્તિ પ્રમાણે સંગ્રામ. ન
ઓળવીશ થાપણ, ખોટો વહેવાર ન કરતો કો'સૂં
ન કરતો જુગારી મિત્ર, ધન મળ્યે ઝગડતો નહિં.
ઘણાં લાડ ન લડાવો પુત્ર, સ્નેહીથી ખોટું કલહસૂત્ર...૨૧
ધનોપાર્જન જોઈ, બાપની નિંદા ન કરે કોઈ; ઘર
ધણી, ધર્મ વિહોણો જન્મ ન ગુમાવો...૨૨

ગાવું વિણ કંઠ, ગુરુ વિણ પાઠ, ગરથ વગર ગર્વ,
એ ત્રણે અશોભિતાં...૨૩

॥ ઠવણિ—૨ ॥

હાંસી નિંદા ન કરતો કયાં, ધનવાન મૂર્ખ ન ખેલસો
જૂયા, ન ભરતો કુડી શાખ કયાં...૨૪

મૂડી પ્રમાણે વેપાર કરવો, આરંભે તે પૂરો કરવો;
સ્વનારીનો સંતોષ કરવો...૨૫

મોટાં સાથે વેર ન કરવું, વડા માણસને ધન ન દેવું
ચૌરશિયાની સાથ ન બેસવું, મોટાં માથે રિસ ન કીજે;
ખિખ પૂછે તો કુશિખ મ દેજે, વિનય કરતાં દોષ નથી...૨૭

પાતર સાથે પ્રેમ ન કરશો, ધનધાન્ય રપટથી હરશે,
મૈત્રી ઓછાં સાથ ન કરવી...૨૮

થોડામાંથી થોડું દેજે વેળા આવ્યે કંજુસ ન થાજે
ધન તણું અભિમાન ન ધરજે...૨૯

વેરી વ્યાધિ ભગતાં મારો, પગ પર કોઈ કુહાડો મ
મારો; સત મ છેકો વિપત પડયે...૩૦

અબાણ્યા રહી પંડિત ન થાયે, સંકટ પડયે સાજણ
વારે છાયે, નારી પાસે ભેદ ન કહેવાયે...૩૧

અબાણ્યા કુળે ન કરવો વિવાહ, પાછળ હોશે હૈયે
દાહ; દિકરી વેંચી દામ ન લેવા...૩૨

દેવને ન ભેટો કાલે હાથે, જવું નહિં અબાણ્યા
સાથે; ભેદ ન કહેવો નારી આગળ...૩૩

અતિથિ આવ્યે આદર દીજે, જૂનું ઘર ને કાપડ ન
દીજે; હોય ત્યારે હાથ ન ખેંચજે...૩૪

દોડીને ગ્રાણીને ખૂબ ન મારો, કલહ મર્યે ચેરચે
પડી ન નિવારો, અચાનક જઈ પરદેર ન જમશો...૩૫

મા બાપની સેવા ન છોડો. થાળીમાં એકું ન છાંડો;
હસવા માંયે ગુરૂથી ગરવ મ કરજો...૩૬

ધાન ઉપજ્યું હોય તો ન રહેતો ભૂખ્યો, પાસે મુઠી
તો ન જીવતો લુખ્યો, મોટાં પાપને તજતો રે'જો...૩૭

દેશાવરે ગયો તો રાતે ન સૂતો, પગતે ટાળો કરવો
નાંહિ, તૃષ્ણાનું તાણ્યું મન વહેશે...૩૮

ધંધાને ઘણો ફિટકાર લાગે, લાજ મુકીને સાજણ મ
માગે. કોણ હોય કોઈના ઊંધારિયો?...૩૯

પ્રાણી તણું જીવન રક્ષિજે, સૌ પર ઉપકાર કરીજે
અસાર સંસારે સાર એ છે...૪૦

માણસે કરવા સૌ વ્યવહારો, પાતકી તણે ઘરે ન
લેવો આહારો, પુત્ર પાસેથી ન લેવું...૪૧

જો કરવું તો આગળ ન માગે, ગાંધી સૂં ન કરવું
લાગિઉં, મરતાં ધન કો સાથે ન લેવાનું...૪૨

રોગ જાણ્યા વગર દવા ન કરતો, પરાણે કોઈનું
ધન ન લેતો, ભાગ્ય વગર તો ધન નથી...૪૩

ધર્મી માટે પાપ વાર્તાનું શ્રવણ, એ તો આવ્યું
જાણવું મરણ; માનવ ધર્મ-દાન કરાવી એ...૪૪

એ રીતે વૈદને પાપ ન લાગે, અને જસવાણ સલેરી
જાગે, લોભીને તો અડધે રાખે...૪૫

॥ ઠવણિ—૩ ॥

હવે શ્રાવક પુત્રો, ખોલું તમ સૂં ખોલ;
 અવળે મારગ ચાલતાં, ઘટે ધરમનો તોલ...૪૬

એ નગરે ન વસવું, જ્યાં નો'ય દેવળ પોશાળ;
 ભૂખ્યાં, તરસ્યાં,—ગુરૂજને, છોડીની ન દયે ...૪૭

ત્રણ વાર પૂજન કરે, સામાયિક બે વાર;
 માખાપ ગુરૂ લક્ષિત કરે, બાણી ધરમ વિચાર...૪૮

કર્મબંધન થાયે, એવા મ ખોલે ખોલ;
 અઘડે ઓછે માપે, ખોટું કેમેય ન તોળ...૪૯

વધુ ન લેતો માપું લઈ, ઓછું કેમેય ન દઈશ;
 એક જીવને કારણે, કેતાં પાપ કરીશ...૫૦

જિનવર પાછળ મન વશે, મ રાખે શિવથી અનિષ્ઠ;
 રાજા આગળ મન વશે, તો ધણી પડે વેઠ...૫૧

રાખે ઘરે બે બારણાં, ઉચ્છંખલ રાખે નારી;
 બળતણે, કાંતણે, પનઘટે, થાય સ્વચ્છંદાચારી...૫૨

ખટકશાળ પાંચે તણી, જરણા લલી કરાવો;
 આઠમ ચૌદશ પુનમે, ગાર કરાવી ઘોળાવો...૫૩

અણુગાળ જળ ન વાપરો, જુઓ તેહનો વ્યાપ;
 એની એક અંજલિ મહિં, માછી શિકારીનું પાપ...૫૪

લોહ, મીણ, લાખ, ગળીને ચામ વિચાર;
 એ સૌનો વેપલો, નક્કી તું નિવાર...૫૫

કંદમૂળ સૌ પરહરો, એ કરે ધર્મ વિહાર;
 રાત્રિ લોજન ન કરશો, થશે બહુ જીવ સંહાર...૫૬

જંતર જોતર ઉખળ, સાંખેલું હળ, હથીઆર;
 એટલાં હાથે ન આપવાં, નાચ ગીત ઘરબાર...૫૭

પાટા પીંડી ન કરીશ, ન ખેતી અધિકાર;
 ન્યાય રીતે વેપારનો, શ્રાવકનો આચાર...૫૮

અપાત્રે વાત ન કીજીએ. એ તો કૂટી જશે,
 ઝાઝી આશ ન પારકી, ઝાઝું ઉધાર ન રહે...૫૯

વૈદ વિદ્યાસિની ફૂંટડી, સૂયાણીનો સંગ,
 રાખે બહેનને બેટડી, જેમ હોય ન શીલ ભંગ...૬૦

ગુરુ ઉપદેશ છે ઘણા, પમાયે ન પાર;
 એ બોલ હૈયે ધરી, સફળ કરો સંસાર...૬૧

સાલિભદ્ર ગુરુ સાંકળિયા, સૌ ગુરુ ઉપદેશ,
 જે ગુણી વાંચે સાંભળે, તેનો વિઘ્ન ટળેશ...૬૨

(નોંધ : ૫૬-૫૭ કડીમાં નીચે પ્રમાણે આ વધારાનાં
 ચરણો છે.)

(૫૬) સૂઈ મુખ જેટલું ચાંપીએ, ત્યાં જીવ અનંત
 જાણી.

(૫૭) સોનર નિશ્ચે નર્કફળ હોયે પાપ પ્રમાણે

卐 સિદ્ધાન્ત ચૌપદ્ય 卐

સાંનપૂજ્ય મુનિમહારાજશ્રી રમણિકવિજયજી

વીર જિજ્ઞેસર પણ્ડીય પાય, સરિસા સોહગ મુનિવરરાય ।
પલણુઈ શ્રી સિદ્ધાંતવિચાર, ભવિક જીવનઈ તારણહાર ॥૧॥

શાશ્વત તીરથ છઈ દેવલાઈ, મણ્ડુલોય પણિ બેઠૂ
હોઈ । ભગવતિ અંગિ નઈ રાયપસેણ, એ બહૂ બોલ્યા
છઈ તેણિ ॥૨॥

શ્રાવકપૂજા જિજ્ઞવરિ કહી, જ્ઞાતાધર્મકથામાંહિ સહી ।
જીવાલિંગમ નઈ રાયપસેણ, ભગતિપરિનાયન-
મજ્જેણિ ॥૩॥

શ્રાવકનઈ ભગતિ અંગિ, પૂજા તિહાં બોલી બિહુ
ભંગિ । પૂજાની છઈ એવડી સાક્ષિ, અપૂજના કેહિ અક્ષક
દાજિ ? ॥૪॥

અંતગડઅંગિ મજ્જારિ, બદ્ધા માહિ વલીય વિચારિ ।
સેતુજિ સિદ્ધ અનંતી કેહિ, તિણિલોપિઈ સહી આવિ
બોડિ ॥૫॥

સિદ્ધક્ષેત્ર તિણિ કારણિ કહિઈ, કેવલવયણે તે
સંબ્રહિઈ । તિણિ ફરસિ હુઈ પાપહ છેદ, ઇ જિ વાતઈ
મનિ માણિસિ ખેદ ॥૬॥

શ્રાવકનંદ્ર દ્વાદશ વ્રત હોઈ, અંગોપાંગ માહિ તૂં
જોઈ । દશવૈકલિક ચતિનઉ લેઈ, શ્રાવકનઉ ધર્મ તિણિ
કાંઈ છેઈ ॥૭૧॥

ચતિ શ્રાવક નઉ એકજિ ધર્મ, કુમતિ યોલઈ
એહવઉ મર્મ । આગઈ સમઈ વિરાધિઉં જેહિં, નરય-
તણાં ફલ સહીઆં તેહિ ॥૭૨॥

બોલિયા ક્ષેત્ર દાનના સાત, તિહિ તે નવિ માનઈ
વાત । પચન્નામાહિ સહી તૂં જાણિ, કેવલરિષિની
એહવી વાંણી ॥૭૩॥

મદિલનાથ તીર્થંકર તથા, છઠા અંગમાહિ તેહની
કથા । દીધઉં દાન સંવત્સરતણઉં, તેહનઉ વિસ્તર કેતુ
લણઉં ? ॥૭૪॥

ચઉવીસમું જિણેસર વીર, તેહની વિગતિ જિમ
ફૂંધઈ નીર । પહિલઈ અંગિ સંવત્સરદાન, માનઈ તે
જેહનઈ સાન ॥૭૫॥

દાન દેતાં તુમહે માણઉ પેદ, પચમાંગિ યોલિઉ
છઈ લેદ । તુંગીયા નગરી શ્રાવક કિસ્યા, દેતા દાન
પાછા નવિ પિશ્યા ॥૭૬॥

જિન જન્મેત્સવ તણુઈ અધિકારિ, મેરૂ સિહરિ રિસિ
આણી વારિ । સ્નાત્ર કીધું સવિ ઈંદ્રે વહી, જંબૂદીવ
પનત્તિ વહી ॥૭૭॥

આઠમિ ચઉદસિ પૂનિમ ઘણી, પોસહ છઇ પરદેશી
તણા । ભગવતિ અંગમાહિ પણિ અછઇ, માનિ મૂરખ તૂં
ઝુરસિ પછઇ ॥૧૪॥

સયલ કાલ કિમ સરિષહ હોઇ, ચંદસૂર સાધી છઇ
દોઇ । અધિકા ઓછા આરા બાર, જ્ઞાતી ગણહરિ કહિયા
વિચારિ ॥૧૫॥

કાલિઈ જિણુવર હૂઇ અવતાર, કાલિં ચકવત્તિ પણુ
બાર । કાલિઈ ત્રિહું ગાઝી નહ દેહ, કાલિઈ હાથજિ હુશિ
છેહ ॥૧૬॥

પરચકખાણુ શ્રી વીરજિણુ પાસિ, આણુંદિ કીધઈ
મન ઉલ્હાસિ । અંગ ઉપાસકમાહિ એ ગમ, મગધદેસ
જિહાં વાણિજ ગામ ॥૧૭॥

પરચકખાણુ જે કહિ પાપ, નરગ તણુહ છઇ જે નઇ
વ્યાપ । રાય પસેણિ માહિ એ, કર્મ પરદેસી નહ પહિલઈ
ધર્મ ॥૧૮॥

એકાંતનુ જે લિઈ પક્ષ, તેહ કહુ કિમ કહીએ
દક્ષ । વીયરાય આપ્યા આગાર, યતિ શ્રાવકનઈ તેહ જિ
સાર ॥૧૯॥

દ્રવ્ય ક્ષેત્ર કાલ લાવ ચ્યારિ, દીક્ષા બોલી પંચ
પ્રકારિ । સમકિતનુ આલાવું જોઇ, શ્રાવકનઈ અંગિ
બોલિઈ સોઇ ॥૨૦॥

સમવાય પંચે સમકિત ભેદ, એકં અંતિ હુઇ
સમકિત છેદ । જિનરાઈ બોલિઈ છઇ ઇસઈ, હુંકુ બોલઇ
હિવં તે કિસઈ ॥૨૧॥

નયરે પોસહ સાલ જિહતી, થિવરાચારી રહિતા
યતી । કલ્પવૃત્તિ માહિ બોલિઉં ધમ, નથિ માનઇ તુ
નિન્હવિ સીમ ॥૨૨॥

છેદગ્રંથમાહિ છિ વિશેષ, તેહનઉ હધઇ આણે દેષ ।
લાભમેહુનું તૂં પ્રીછેસિ, નહીં તુ અનંતકાલ ભમેસિ
॥ ૨૩ ॥

ચઉવીસી સિદ્ધાંતહ તાણી, અક્ષર જોઇ નઇ મઇ
ભણી । જિનવયણે મન નિશ્ચલ કરુ, ભવસાયર જમ
લીલા તરુ ॥૨૪॥

॥ ઇતિ સિદ્ધાંત ચઉપઇ સમાપ્ત ॥

॥ સંવત ૧૫૮૫ વર્ષે પોષ સુદિ ૧ શનૌ લિખિતં ॥

આ ચઉપઇ પૂ. સુ. મ. શ્રી પુણ્યવિજયજી મહારા-
જના સંગ્રહમાંની એક હસ્તલિખિત પ્રત ઉપરથી ઉતારીને
અહીં આપી છે.

—: અમારા અમૂલ્ય ગ્રંથો :—

ગ્રંથ	મૂલ્ય
ચિત્રાવલી સેટ	
નારકી ચિત્રાવલી (ગુજરાતી)	૩૦-૦૦
નારકી ચિત્રાવલી (હિન્દી)	૩૦-૦૦
નારકી ચિત્રાવલી (અંગ્રેજી)	૪૦-૦૦
સત્કર્મ ચિત્રાવલી (ગુજરાતી)	૨૦-૦૦
સત્કર્મ ચિત્રાવલી (હિન્દી)	૨૦-૦૦
સત્કર્મ ચિત્રાવલી (અંગ્રેજી)	૨૫-૦૦
ઉપમિતિ ભવપ્રપંચા વિવરણ ભા. ૧	૬૦-૦૦
„ ભા. ૨	૮૮-૦૦
„ ભા. ૩	૮૦-૦૦
પંચપ્રતિક્રમણ વિવરણ (૬૦૦ પેજ)	૧૨૫-૦૦
કુલભૂષણ કથા	૧૦-૦૦
સામાયિક સૂત્ર (અંગ્રેજી)	૪-૦૦
દેવસીરાઈ પ્રતિક્રમણ સૂત્ર (અંગ્રેજી)	૮-૦૦
Matsyodara the grate	6-00
કથા	
શ્રી સૂત્ર (અંગ્રેજી)	
પ્રતિક્રમણ સૂત્ર (અંગ્રેજી)	
જા the grate	